

እውነት እና ንጋት

ተሾሞ ተንኮሉ

ሻ/ል ተሾሞ ተንኮሉ

ሰው ሁሉ ስላልተናገረው ወይም ስላልጻፈው እንጂ በልቡ ትልቅ ታሪክ አለው ይላል ችፍሩ ሰጠኝ ። በእርግጥ እውነት ስትናገርና ስትጻፍ ከፍቅ ሳይሆን ከብብትህ ስር እልፍ አእላፍ ጠላት ሊፈለፈልብህ እንደሚችል መዘንጋት የለብህም ። ቢሆንም ከመፃፍ አትባዝን ፤ ይለኛል ።

እዚህ ሰሜን አሜሪካ ረዘም ላሉ ወራት ገለል ብዬ ኖሬ መጀመሪያ በአካል ያገኘሁት ሰው ቢኖር ችፍሩን ነው ። በብቸኝነት ብዙ አሳልፌአለሁ ። በኋላ ግን ሰው ናፈቀኝ ። ችፍሩ ከእኔ 5 ሰዓት እርቀት ላይ ስለሚኖር በአካል አግኝቼው መሳቅና ፈታ ማለት አማረኝ ። ስለዚህ አውቶብስ ተሳፍሬ ችፍሩን ፍለጋ መንገድ ገባሁ ።

ከችፍ ጋር አየር ኃይል የመኮንኖች መኖርያ ሰፈር ውስጥ አንድ መኝታ ቤት ተጋርተን እንኖር ነበር ። ማለፊያ ጨዋታ አዋቂና እረፍት የሌለው ቁንጥንጥ ሰው ነበር ። ሲያወጋህ እጁን አየር ላይ እያወናጩፈ ደጋግሞ በአባቱ የመማል ልምድ አለው ። እዚያ ማዶ ተቀምጦ በአየር ላይ እጁን እየዘረጋ “ሰጠኝ ይሙት” እያለ ሲምል ለአባቱ ለአቶ ሰጠኝ የሚያዝን አይመስልም ። ... ጨዋታ የሚዋጣለት ብትን ያለ የአራዳ ልጅ ነው ። ትላልቅ አይኖቹን ቡዝዝ አድርጎ በላይ በላይ እየተነፈሰ አንስቶ የማይጥለው ወግ የለም ። ታድያ ጨዋታ ብቻ አይደለም ... ፀሃፊም ነው ። አጭጭር ታሪኮችን በአገኘው ቦታ ላይ ሆኖ እየጨጨረ ለራሱ ከአነበበ በኋላ ቀዳዶ ይጥለዋል ። ቀዳዶ መጣሉን እንደማልወድለት ደጋግሜ ነግሬዋለሁ ። ቢያንስ ልናነበው ይገባል ብዬው ተስማማ ። እናም አንድ ቀን ከሚፀፋቸው ፅሁፎች መካከል አንዱን አነበበልኝ ። ጦሽ ብዬ በሳቅ ፈነዳሁ ። የችፍ ፅሁፍ በአካል ቁጭ አድርጎ የሚያወራህ ነው የሚመስለው ። ግሩም ፀሃፊ መሆኑንም እንድቀበል አድርጎኛል ።

ከችፍ ጋር 1991 ህውሃት ወደ ስልጣን ሲመጣ የተለያዩን ነን ። ከ15 ዓመታት በላይ ሳይሆንን አልቀረም ። በብዙ መከራ ውስጥ ተጉዘናል ። በገፅታችን ላይ ለውጥ ተከስቷል ። ጥሩነቱ ላለፉት ሁለትና ሶስት ወራት በስልክ የተለያዩ ጉዳዮችን እያነሳን ጥለናል ። ብዙዎቹ ከእኔ አእምሮ ውስጥ እየተነኑ እየወጡ ነበር ። በህውሃት እስር ቤት ያሳለፍኳቸው ሁለት ዓመታትና ከእስር በኋላም የነበረኝ ምቹት አልባ ኑሮ ክፍኛ ሳይጉዳኝ አልቀረም ። ታድያ ችፍሩ በቀልዶቹ እያዋዛ እየተረሱኝ የነበሩትን እንዳስታውስ ረድቶኛል ። ዛሬ ደግሞ በአካል ላገኘው ወደ እርሱ እየከነፍኩ ነው ። እየተጓዝኩበት ያለው አውቶብስ የ5 ሰዓቱን መንገድ እንደቀልድ ፍት አድርጓት ችፍሩ የሚኖርበት ከተማ ሲያደርሰኝ እዚያው የአውቶብሱ መናኸሪያ ውስጥ እየጠበቀኝ ነበር ። መጀመሪያ ሳየው አልለየሁትም ።

ፀጉሩን ሙልጭ አድርጎ ተላጭቶ የ12 ዓመት ልጅ መስሏል ። ፈገግ እንዳለ እየተጠጋኝ ሲመጣ ጥርሶቼ ችምችም ብለው ተስተካክለው ሳያቸው ደግሞ ግር አለኝ ። ድሮ እንዲህ አልነበሩም ... "አይ የፈረንጅ ነገር" ... አልኩኝ በውስጤ ።

አጠገቤ ደርሶ በሚያዋዘው ቀልዱ እየወራረፈ የያዘኩትን አነስተኛ የጉዞ ሻንጣ ተቀብሎኝ ወደ አቆማት የግል መኪናው አስገብቶ ከጌኑ አሳፍኖኝ ተፈተለከ ። ችሩ ዛሬም ፈጣን ነው ። በትልቁ ከተማ የተጨናነቀ ትራፊክ ውስጥ እንደዋዛ መኪናውን ያሸከረከረ " ደህና ነህ ጃል .. ብዙም አልተቀየርክም " አለኝ ዕይታውን ከፊት ለፊቱ መንገድ ወደ እኔ እየመለሰ ። ከልቡ እንዳልሆነ ከድምፁ ያስታውቃል ። አርጅቼበታለሁ .... በእጅጉም ወፍሬበታለሁ ። ውፋሬ ፈረንጅ አገር የጤናም የምችትም እንዳልሆነ ችሩ አሳምሮ ያውቃል ። ክፉ ተናግሮ ሊያስበረግግኝ እንዳልፈለገ ገብቶኛል።

ሰፈሩ ደርሰን ገና ደጃፉን ከመርገጣችን ተንደርድሮ ከትልቁ ማቀዝቀዥ ውስጥ ሁለት ቢራ በማውጣት አንዱን ቢራ በሌላኛው ከፍቶ "እስኪ እኛን ያዝ" ብሎ እየተጣደፈ አቀበለኝ ። ለእራሱ ደግሞ እጁ ላይ የቀረውን ሌላኛውን ቢራ ችምችም አርጎ በሰራው ጥርሱ ለመክፈት ሲታገል አሳዘነኝና ፈጥኜ በመቀበል አፍሪካዊ በሆነው ጥርሶ በቀላሉ ከፍቼ ሰጠሁት ። በስሱ ፈገግ እንዳለ " ቺርስ ... ና ዝዳሮቪያ " ብሎ ጠርሙሶቻችንን አጋጭ ። " ለጤንነታችን " አልኩት መስኩብኛውን ወደ አማርኛ መልኩ ።

ችሩ ጨርሶ አያግባ እንጂ ወደ ትዳር እየተንደረደረ እንደነበር በቤቱ አኳኋን መረዳት ቀላል ነበር ። የምግብ ማብሰያው ክፍል በተለያዩ የአበሻ ምግቦች ተጣቧል ። መቼም ሴት ከሌለች በስተቀር ይህንን ሁሉ ችሩ ብቻውን አበሰለ ለማለት ያስቸግራል ። እኛ ግን የቻልነውን ያክል ተመገብንና ቢራችንን ጨርሰን ከተማውን ወለል አድርጎ ወደሚያሳየው ሰፊ መስኩት በመሄድ ውጪውን አሻግረን እንድናይ ሆነን ተመቻችተን ተቀመጥን ።

ሲፈጥረኝ ቀለም ያለው አልኩሆል አልወድም ። በመሆኑም እሱ ውስኪውን እኔ ደግሞ የሩስያውን ሸድካ ቀዳንና ረጅሙን ወጋችንን ጀመርን ።

ድንገት ከችሩ ጋር እንዴትና መቼ እንደተለያየን አያውጠነጠንኩ ነበር ። ግንቦት 8 ቀን 1981 ዓም ደብረ ዘይት አየር ኃይል ቤዝ ውስጥ ሰላማዊ የዕለት ተዕለት ስራችንን እያከናወንን ሳለን ማምሻውን ድንገት ከስራ መውጣትም ሆነ ከውጪ ወደ አየር ኃይል ግቢ መግባት እንደማይቻል ጥብቅ ትዕዛዝ መውጣቱን የተነገረንን ዕለት የወጋችን መግቢያ አደረግን ።

ሜ/ጀ መርዕድ ንጉሴ ፣ ሜ/ጀ ፋንታ በላይና ሜ/ጀ ደምሴ ቡልቶ

በዚያን ዕለት እንዲያ ጀንበር እያዘቀዘቀች ባለችበት ምሽት ተዋጊ አውሮፕላኖች ያለ ልማዳቸው እየተምዘገዘገ ተከታትለው የመነሳታቸው ጉዳይ ያልተለመደ በመሆኑ ሚስጢሩ እየከነከነን ነበር ። ያኔ እኔ ከሶቭየት ህብረት የበረራ ትምህርቴን ጨርሼ በደብረ ዘይት ሃረር ሜዳ ቤዝ ውስጥ ሚግ-21 ተዋጊ አውሮፕላን ላይ ተመድቤ ስልጠና እየወሰድኩ ነው ። የግንቦት 8 ሰላማዊ ቀን ደህና ውሎ አመሻሽ እንዲህ ላይ መደፍረሱ እያሳሰበን ባለንበት ሁኔታ አልጭቴ-3 የተባለች የህይወት አድን (Search & Rescue) ሄሊኮፕተር ፤ ተዋጊ አውሮፕላኖቹ ከመነሳታቸው ቀደም ብለ በአዲስ አበባ አናት ላይ እያንዣበበች ወረቀት እየበተነች ስለመሆኗ ያወቅነው ነገር አልነበረም ። ሄሊኮፕተሯ ግዳጁን አከናውና በሰላም ካረፈች በኋላ በራሪዎቹ አዲስ አበባ ላይ የመንግስት ለውጥ መደረጉን የሚያበስር በራሪ ወረቀት በትነው እንደመጡ በሹክሹክታ ሲገልፁልን ለምን ከግቢ መውጣትም ሆነ ወደ ግቢ መግባት እንደተከለከለ ፍንጭ አገኘን ። በድንገተኛው ዜና ከፋኛ ብንደነግጥም በክስተቱ ውስጣችን ጫቤ ረግጧል ።

ነገሮች ሲሰክኑ ከስራ መውጣት ተፈቀደና ወደ ማረፊያችን ስንደርስ የአየር ኃይል መኮንኖች መኖሪያ ሰፈር ውስጥ የሚገኘው ክብብ ጥቅጥቅ ብሎ በመኮንኖች መሞላቱን አስተዋልን ። ያለውትሮው ሰራዊቱ መጠጥ እየቀዳ “ቺርስ” እያለ በደስታ ይገባበዛል ። ግርግሩ ሳባችን ወደዚያው ጎራ አልኩኝ ። በአብዛኛው መኮንን ላይ የእጅይታ ስሜት ይነበባል ። የመንግስት ለውጥ ተደርጓል የሚለው የሹክሹክታ ወሬ በሁሉም ዘንድ በበጎ ዜናነት ለመወሰዱ ምልክት ነበር ።

ለነገሩ ወትሮም ቢሆን አየር ኃይል ከደርግ ጋር ወዳጅ አልነበረም ። ወታደራዊው ስርዓት አገሪቷን እያስተዳደረ ያለበት አኳኋን ፣ የባለስጣናቱ የአመራር ብቃትና እያደረ መፍትሄ በራቀው የእርስ በርስ ፍጅት ሳቢያ ከፍተኛ ክፍተት እየተፈጠረ ነበር ። በመሆኑም ለኢትዮጵያ የግዛት አንድነት መጠበቅና ለህዝቦቿ ደህንነት መፍትሄ ለማፈለግ ሌት ተቀን የሚደክሙ ውድ የአገሪቷ ልጆች መኖራቸው አያስገርምም ። የመኮንኖቹ ክብብ የግብዣ ግርግርም የንቅናቄው የድጋፍ ምልክት ይመስላል ። በዚህ ላይ የአስመራው ራዲዮ የመፈንቅለ መንግስቱን መሳካት አስመልክቶ የሚያሰማው የድል እወጃ ሁሉንም እያስፈነደቀ ነበር ። ዳሩ ምን ያደርጋል? ምሽቱ እንደዚያ በደስታ አልፎ የበነጋው ማለዳ መሪር ሃዘንን ይዞ መጣ ። እንደ ዕንቁ የምንሰሳላቸው አዛዦቻችን አዲስ አበባ ላይ መስዋዕት የመሆናቸው ዜና አስደንጋጭ ነበር ።

..... ጄኔራል አመሃ ተሰውተዋል ። ጄኔራል ፋንታ በላይ ደግሞ ለጊዜው የት እንደደረሱ አልታወቀም ። በቃ ! በቋፍ ላይ የነበሩት ደርግና አየር ኃይል ላይታረቁ ተቀያየሩ ።

እኔና ችሩ ደብዘዝ ባለው መብራት ውስጥ ተቀምጠን በሰፊው መስኮት ባሻገር በኤሌክሪክ ብርሃን ያሸበረቀው ከተማ ላይ አፍጥጠን ከአንዱ ወግ ወደ ሌላኛው በመዝለል ትውስታችንን እያነሳን ቀጥለናል ..... ።

ያልተሳካውን መፈንቅለ መንግስት ሙከራ ተከትሎ አየር ኃይል አዛዦቹን ያለአግባብ በደርግ በመበላቱ ሳቢያ ሰራዊቱ ላይ የተፈጠረው ስሜት ጥሩ

አልነበረም ። ሰራዊቱ አዛዦቹን ይወዳል ። በስራቸውም ይተማመናል ። እናም ያለፍርድ በጭካኔ ሲታረዱ በዝምታ ሊታገስ እንደማይችል እሙን ነበር ። ስለዚህ አየር ኃይል ተስፋው ተሟጠጠና አመረረ ።

ሳይውል ሳያድር በአየር ኃይል ውስጥ በመንግስት ላይ ተቃውሞ መነሳቱን የሚያሳዩ እርምጃዎች መስተዋል ጀመሩ ። በራሪዎችም ሆኑ ሌሎች ባለሙያዎች ወደተለያዩ አቅጣጫ መኮብላላቸው የዕለት ተዕለት ዜና ሆነ ። ይህ ጉዳይ የደርግን የስልጣን ዘመን እንደሚያሳጥረው እሙን ሲሆን አዛዦቻችንን በማረድ የመንግስት ለውጥን ማስቀረት እንደማይቻል ቁልጭ አድርጎ የሚያሳይ ነበር ። ሰራዊቱም ሆነ ህዝቡ ከደርግ ጋር ሆኖ ጀርባ እየሆኑ መምጣት ደግሞ ለአማፅያኑ ያልጠበቁት ታላቅ ገፁ-በረከት እንደ መና ከላይ ወረደላቸው ። ጎርፍ ያመጣው ዕድል ያለጥርጥር መዳፋቸው ውስጥ አረፈች ። በደርግ ግትርነት ተስፋ የቆረጠው ህዝብና ሰራዊት በትንሹ ገርብብ አድርጎ በዘጋው በር በኩል ወደ መሃል አገር የሚያደርጉትን ግስጋሴ ቁልቁለት አደረገላቸው ። የከበሯቸውም ድምፅ መሃል አገርን እየነቀነቀ መሰማት ጀመረ ።

ግንቦት 20 ቀን 1983 ዓም ሀውሃት መራሹ አማፂ ጦር ደብረ ዘይት ሃረር ሜዳ አየር ምድብን ሲቆጣጠር ችሩ እዚያው አካባቢ እንደነበር ያስታውሳል ። በሻለቃ አካሉ የሚመራው የአየር ኃይል የጥበቃ ሻለቃ ከደብረ ዘይት በስተሰሜን ወጣ ብላ በምትገኘው ጫፌ ዶንሳ የገጠር ከተማ ላይ በመመሸግ የሀውሃትን ሰራዊት ጉዞ ለማዘግየት ሙከራ በማድረግ ታላቅ መስዋዕትነት መክፈላቸውን የሚረሳው አይደለም ። ሻለቃ አካሉ ጦራቸውን እየመሩ ጭንቅላታቸውን በጥይት ተመትተው ገለል እስኪደረጉ ድረስ አጥብቀው በመከላከል የወራሪውን ኃይል ጉዞ በማዘግየት ከፍተኛ ገድል አስመዝግበዋል ። በኋላ ግን ነገሮች በፍጥነት ተቀያየሩ ። ደብረ ዘይት ቤዝ አቅራቢያ ኩ/ል ጌታቸው ከባለቤታቸው ጋር በመኪና በመጓዝ ላይ እያሉ ከአማፅያኑ በተተኩሰሰቸው ፀረ ተሽከርካሪ ከፍተኛ የመቁሰል አደጋ ደርሶባቸው ባለቤታቸው እጅ ላይ አርፈዋል ተባለ ። ባሻ ደበበ

የተባሉ አባልም የአየር ኃይሉን አውቶቡስ እያሸከረከሩ እያለ በአማፅያኑ ተተኩሶባቸው ህይወታቸው አለፈ የሚለውም ተደገመ ። ከዚያ በኋላ የነበረው ሁሉ አሳዛኝና ዘግናኝ ነበር ። ደብረ ዘይት ገና ከማለዳው ማቅ ለበሰች ።

በዚያን ዕለት ችሩ ድንገት ከመኖሪያው ከመከራከሩ ጎበኝ እንደ ወጣ ነበር ሳይመለስ በዚያው ተቆርጦ የቀረው ። ለነገሩ በአየር ኃይል ተቋም ላይ የከፋ ነገር ይመጣል ብሎ አላሰበም ። አማፅያኑ ስርዓቱን እንጂ የአገሪቱን ተቋማት ዲላማ አድርገው መጥተዋል ብሎ ማሰብ ከባድ ነበር ። በመሆኑም ማምሻውን ነገሮች ሲረጋገጥ ወደ መኖርያው መመለስ ይችል እንደሆነ ለማረጋገጥ ወደ መከራከሩ መኖርያ ሰፈር ሲያቀና ዋናው የመግቢያው በር በአዲሶቹ የህውሃት ሰራዊት ተዘግቶና በጥብቅ ጥበቃ ስር መዋሉን ይመለከታል ። እንዲያውም መኝታ ቤቱ ቁም ሳጥን ውስጥ ትቷት ወጥቶ የነበረችውን ማለፊያ የቆዳ ጃኬቱን አንደኛው ታጋይ ለብሷት በማየቱ እርሙን በማውጣት ደብረ ዘይትን ለመጨረሻ ጊዜ በመሰናበት ወደ አዲስ አበባ አቀና ። ..... አለቀ !

..... በጉዞው ላይ የነገሮች አኳኋን እየከነከኑት ነበር ። አማፅያኑ የባዕድ ወራሪ ይመስል ለምን አየር ኃይልን የጥቃት ዲላማቸው እንዳደረጉት አልገባ ይለዋል ። ማንም እንደሚያውቀው ደርግና አየር ኃይል ፍቅር አልነበሩም ። አየር ኃይሉ የአገር አንድነትን ለመጠበቅ እንጂ የደርግን ስርዓት ዘልዳለማዊ ለማድረግ አልነበረም ሌት ተቀን መስዋዕትነት የሚከፍለው ። ሰራዊቱም ቢሆን በደርግ የአስተዳደር ድክመት እየተሰላች የውጊያ ስፍራውን በራሱ ግዜ እየለቀቀ ወጣ እንጂ በውጊያ ተሸንፎ አልነበረም ተኩስ ያቆመው ። ለዚህ ደግሞ መሳሪያውን ወደታች ዘቅዝቆ ውሃ እየለመነ በመጠጣት ወደ መኖሪያ ቄዬው በሰላም መመለሱ የአደባባይ ሚስጢር ነበር ። መቼም አማፅያኑ የደርግን ሽንፈት የብቻቸው ድል አድርገውት ከሆነ ተወዳዳሪ የማይገኝላቸው ግብዘች ናቸው እያለ ከራሱ ጋር እየተሟገተ ነበር እትብቱ የተቀበረችበት አዳ ገነት የደረሰው ።

ችሩ እንደጠረጠረው ህውሃት ሳይውል ሳያድር በእጅጉ ታበዩ ። በሰላም ወደ መኖሪያ ቄዬው

የተመለሰውን የአገሪቷን የመከላከያ ሰራዊት አሸነፍኩ እያለ በየመንደሩ ከበሮውን ማስጨህ ስራዬ ብሎ ተያያዘው ። የሰራዊቱንም ዕጣ ፋንታ አሳዛኝ በሆነ መልኩ በጅምላ እንዲበተን አደረገ ። ለዘመናት የኢትዮጵያን የግዛት አንድነት በደሙ ያስከበረ የኢትዮጵያ መከላከያ ሰራዊት “የደርግ ወታደር” ወደሚል የዘለፋ ስያሜ ዝቅ በማድረግ በሞራሉና በስብሰናው ላይ ተዘባበተበት ። ይህ ሃላፊነት የጉደለው ውሳኔ ትውልድንም አገርንም በእጅጉ ሊጎዳ እንደሚችል ማንም የሚገነዘበው እንደሆነ ግልፅ ነበር ። የአማፅያኑ አገራዊ አጀንዳ ግን በትልቁ ጥያቄ ምልክት ውስጥ ገባ ።

1983 ህውሃት አየር ኃይልን ሲቆጣጠር

ከዚያ በኋላ የነበረው የችሩ ህይወት የፊልም ያክል ነበር ። ጉዞና አድራጎች ። በጉዞው ያላዳረሰው የዓለማችን ክፍል አውስትራሊያን ብቻ ነው ። ጉዞው በአውሮፕላን ብቻ ሳይሆን በእግርም ጭምር ነበር ። ፅናት ግን ነበረው ። የሚፈልገው ቦታ ደርሶ እጅይ እስከሚል ድረስ እጅ የማይሰጥበት ፅናት ። እናም አሳክቶታል ። ይኸው ዛሬ ሰሜን አሜሪካ ደርሶ እኔን ያስተናግዳል ።

ችሩ አዲስ የተከፈተውን የውስጥ ጠርሙስ እያጋመሰው ነበር ። ደስስ ብሎታል ። ጨዋታችንን የወደደው ለመሆኑ ምንም ጥርጥር አልነበረኝም ። አውቃለሁ ... ችሩ ታሪክ ይወዳል ። መፅሃፍ ማንበብም እንደዚሁ ።

አልፎ አልፎ ከተቀመጥንበት መስኮት ባሻገር የሚተራመሰውን መንገደኛ እንታዘባለን ። ነዋሪው

የከተማውን የበጋ ሞቃታማ አየር የወደደው ለመሆኑ ምንም አያጠራጥርም ። ሴቶች የተራቆተ ገላቸውን ግልጥልጥ አድርጎ በሚያሳይ መልኩ ብጣሽ ጨርቅ አካላቸው ላይ ጣል አድርገው ይጓዛሉ ። እኔና ደጉ ደግሞ ከግርግሩ በላይ በራሳችን ልብ መሳጭ ወግ ሰጥመን አረቄያችንን እያጣጣምን እንጨወታለን ።

ግንቦት 1983 ዓም ሀውሃት ወደ መሃል አገር የሚያደርገውን ግስጋሴ ሲያፋጥን በሚግ-21 ተዋጊ አውሮፕላን ላይ የሚሰጠውን ትምህርት አገባድጃለሁ ። ወታደራዊው ስርዓት እዚህም እዚያም እየፈረሰ ባለው ሰራዊት ምክንያት ሁኔታዎችን መቆጣጠር እያቃተው ነበር ። የአየር ኃይል ሰራዊት የደርግን ስርዓት የመሄድና የመለወጥ አካሄድ የማይቃወም ቢሆንም በኢትዮጵያ አንድነት ላይ ግን የማያወላውልና የማይናወጥ አቋም እንደነበረው አስረግጦ መናገር ይቻላል ። እስከመጨረሻዋ ደቂቃም ግዳጁን እያከናወነ ነበር ። የተዋጊ አውሮፕላኖች የምልልስ በረራ ጋብ አላለም ፣ ቴክኒሻኖች ከአውሮፕላኖቻቸው ስር አልራቁም ፣ ድጋፍ ሰጪዎችም የዕለት ተዕለት ግዳጃቸውን እየከወኑ ነበር ፣ በኋላ ግን ነገሮች በፍጥነት ወደ ማይለወጥ ጫፍ እየተገፉ መጡ ።

በአማፅያኑ ወደ መሃል አገር ፈጣን ግስጋሴ ምክንያት ደራሽ ከምንጊዜውም በላይ ከባድ ውጥረት ውስጥ ገብተዋል ። በጊዜው በሙሉ የኩ/ል ማዕረግ የሃረር ሜዳ አየር ምድብ የዘመቻ ምክትል አዛዥ ነበሩ ። ነገሮች እንደማይጠጉ ሆነው መበለሻቸውን እየተረዱ ሲመጡ በእርጋታ አንዳንድ እርምጃዎችን መውሰድ ጀምረዋል ።

አጠርና ደልደል ያለ የሰውነት ትክል ያላቸው አዛዥ መኩንን እንደ ሁልጊዜውም በከፍተኛ እርጋታቸውና ፀጥታቸው ውስጥ ነበሩ ። ወትሮም ቢሆን ብዙ አይናገሩም ። ቢሮዎቻቸው ውስጥ ሆነው መሆን የሚገባውን ያደርጋሉ ።

አውሮፕላኖች ወደ 3ኛው አየር ምድብ (ድሬዳዋ) እንዲያፈገፍጉ ትዕዛዝ አውጥተዋል ። ግዙፋኑ የትራንስፖርት አውሮፕላኖች ሰውና ድርጅታዊ ቁሳቁሶችን ወደ ድሬዳዋ እየጓጓዙ ናቸው ። ተዋጊ አውሮፕላኖችም ወደ ድሬዳዋ እንዲዛወሩ ተደርጎ

እኔም ከሃረር ሜዳ ድሬዳዋ በሚ-21 አውሮፕላን ገባሁ ። ከግንቦት 16 ጀምሮ የአየር ኃይሉ ጠቅላይ መምሪያ ወደ ድሬዳዋ የተዛወረ እስኪመስል ድረስ 3ኛው አየር ምድብ አውሮፕላኖችንና የሰው ኃይልን ከአቅሙ በላይ እንዲያስተናግድ እየተገደደ ነበር ።

በወቅቱ የ3ኛው አየር ምድብ አዛዥ "ኤቦ" የሚባሉ ኩ/ል ነበሩ ። ነገሮችን በወግ በወጉ ለማድረግ ከየጣብያው ከመጡ ከፍተኛ መኩንኖች ጋር ረዘም ያለ ስብሰባና ምክክር እያደረጉ ነበር ። ኤቦ ብዙ የሚጨነቁ ሰው አይደሉም ። ሰው ይወዳሉ ። መደሰትም እንዲሁ ። ደስታ ከሰው ጋር እንደሆነ የገባቸው አዛዥ መኩንን ናቸው ። ከስራ በኋላ ከተማዋ ውስጥ ያለውን ጤናማ ግርግር ይወዱታል ። ሰላም ያለው ፣ ሰው ሰው የሚሸት ጨዋታና መዝናናት ነፍሳቸውን ያድሰዋል ።

አሁን ግን ዘመቻ ላይ ናቸው ። እጅግ ከፍተኛ ኃላፊነት አለባቸው ። አገር ልትፈርስ ጫፍ ላይ ደርሳለች ። ከረዳቶቻቸው ጋር ነገሮችን በወግ በወጉ እየከወኑ ነበር።

ግንቦት 17 አሰብና አስመራ የነበሩ አውሮፕላኖች ወደ ድሬዳዋ በሰላም ገብተው አርፈዋል ። ብዙ የተቀየረ ነገር ባይኖርም ሁሉም ከአዛዥ የሚወጣውን ትዕዛዝ እየተጠባበቀ ነበር ። በተቻለ መጠን የጠላትን እርምጃ ለመቆጣጠር የተለመደ ዕቅድ እንዳለ ከዚህም ከዚያም እየተናፈሰ ነበር ።

ግንቦት 18 ግን ያው የተጠበቀውን ዜና ይዞ መጣ ። አማጺያኑ ደብረ ዘይት የሚገኘውን ዋናውን የአየር ኃይል ጠቅላይ መምሪያና የአገሪቷን መዲና የአዲስ አበባን መዳረሻ አካባቢዎች መቆጣጠራቸው እርግጥ ሆነ ። የዚያን ዕለት ከወደ አዲስ አበባ አንዲት ሚ-8 የመጓጓዣ ሄሊኮፕተር አንድ የአየር ኃይሉን ጀነራልና በርካት ያሉ የ6ኛው አየር ምድብ አባላትን ይዞ ድሬዳዋ ቤዝ ከተፍ አለች ። እስከ አሁኗ ድረስ ድሬዳዋ አየር ምድብ ላይ አንድም ባለ ጀነራል ማዕረግ አዛዥ መኩንን አልነበረም ። አሁን የእኚህ ጀነራል መኩንን ድንገት ድሬዳዋ መግባት በአብዛኛው የሰራዊቱ አባላት መንፈስ ላይ እጅግ ተጠቅሞ ፈጠረ ።

ማንኛውንም የሚወጣውን ግዳጅ ለመምራት መምጣታቸው ተስፋ ተጥሎበታል።

ጀነራል መኰንን ግን እንደተጠበቀው አላደረጉም። ድሬዳዋ አየር ምድብ ውስጥ በአንድነት ተሰብስበው ካሉት ከፍተኛ መኮንኖች ጋርም አልመከሩም። በመጡበት አኳኋን አውሮፕላንና በራሪ ቀይረው ተነሱ። ወደ ምስራቅ .....

እስከ አሁን ድረስ ደቂቃ በእርጋታ ይካሄድ የነበረው ዕቅድ ሁሉ በአንድ ጊዜ ተቀያየረ። የመጨረሻዎ ደቂቃ እንደደረሰች እርግጥ ነበር። በቅፅበት ውስጥ ያለ ትዕዛዝ ብዛት ያላቸው አውሮፕላኖች አየር ላይ ዋሉ። በዚህ ግርግር ውስጥ በጥይት ተደብድባ ወደ አመድነት የተለወጡት ሄሊኮፕተር ነበረች። በውስጧ ያሉ ሰዎች አብረው ነደዋል። በማን እንደተተኩስ፣ ለምን እንደተተኩስ የሚያውቅም የጠየቀም አልነበረም። እኚያን አዛዥ ጀነራል ከ12 ዓመታት በኋላ ዋሽንግተን ዲሲ ላይ ሳያቸው በመጨረሻዎ ዕለት ድሬዳዋ ቤዝ ላይ የተፈጸመውን በእጅጉ አስታወሰኝ። ማምለጣቸው ባይከፋም እንደ አንድ አዛዥ ጀነራል ሰራዊታቸውን አስቀድመው በታ በታ ማስያዝ ነበረባቸው እላለሁ።

6ኛው አየር ምድብ አዲስ አበባ ላይ ደግሞ በሻለቃ ተስፋዬ ተገኝ አማካኝነት ሄሊኮፕተሮች እንዳይበሩ ባትሪያቸው ሆን ተብሎ እንዲወልቁ መደረጉን ታሪክ መዝግቦ ይዟል። ያኛን ዕለት ማስታወስ ለማንኛውም የአየር ኃይል አባል ያማል።

በመጨረሻ ሁሉም እግሩ ወደ አመራው አቅጣጫ በአሳዛኝ ሁኔታ ተበታተነ። ያ ሁሉ የአገር ሃብት የፈሰሰበት ባለሙያ በረሃ እንዲበላውና ባዕዳን እንዲጨዋቱበት ተፈረደበት።

ለካስ ዓማጊያኑ ኢትዮጵያዊ ስያሜ ለሸፋን ይጠቀሙ እንጂ ድብቅ አጀንዳ ነበራቸው። ስለጎጥና መንደራቸው እንጂ አገር የሚባል ትልቅ ራዕይ አልነበራቸውም። አየር ኃይልን ደመኛ ጠላታቸው አድርገውት ኖሯል። ደርግን ከእነርሱው እኩል ይታገል የነበረው የአየር ኃይል ተቋምና መላውን የአገር መከላከያ ተቋም የጥቃታቸው ዒላማ ሆነ። ሰራዊቱ ያለርህራሄ ሲበተንም ሊቃወም የዳዳ ኃይል ፈፅሞ አልነበረም።

እናም ጠባቂ ያጣቸው አገር በቀጭኖች ፤ ፀጉራቸውን ባጎፈሩና መሳሪያ ባነገቱ ትናንሽ ወንድና ሴት ልጆች እንደ ተምች ተወረረች። የወራሪዎቹ ቋንቋ እዚህም እዚያም በእብሪት ጭክ ብሎ ተሰማ። ተራሮችን ያንቀጠቀጥን ነን እያሉ ያለቅጥ እራሳቸውን አገዘፉ። ያ ግን ደረቅ ግብዝነት ካልሆነ በስተቀር ውሃ ሊቋጥር የሚችል እውነትነት ፈፀሞ አልነበረውም። ህዝብና ደርግ ሆድና ጀርባ ከሆኑ አመታት ተቆጥረዋል። ሰራዊቱም ቢሆን ከህዝብ መንፈስና አስተሳሰብ ጋር ተለይቶ የሚታይ አልነበረም።

ቸሩ ... ነገሩን ሁሉ ትቶ በላይ በላይ እየተነፈሰና ውስኪውን ወዲያው ወዲያው እየተጎነጩ እሺ.. እያለ ወጌን ያጅባል። ቸሩ ታሪክ ይወዳል ... ሲነሳበትም ይፅፋል ብዮችሁ የለም። አንድ ቀን ይህንንም ወጌን በወረቀት ላይ ያኖራታል ብዬ ተስፋ አደርጋለሁ። እንደቀድሞው ለራሱ ካነበባት በኋላ መልሶ ቀዳዶ እንደማይጥላት እርግጠኛ ነኝ።

እኔ ግን ከዚህ በላይ ያሉትን ፣ በሂደት ያየኋቸውንና የገጠሙኝን ሁሉ እንደምፅፍ ቃል ገባሁለት። አየር ኃይል በህውሃት መዳፍ ስር ከወደቀበት ዕለት ጀምሮና አገር ለቅቄ እስክወጣ ድረስ በዓይኔ ስር የተፈጸሙትን ለታሪክ ዘግቤ እንደማቆይና ወደፊት ጥቂት በጥቂት እንደማቀርብ ቃል በመግባት ነበር ወጋችንን የቋጭነው።

ረጅሙን የምሽት ወጋችንን ስንጨርስ ከፊት ለፊታችን ፀሃይ ደም መስላ ጨለማውን ለማሸነፍ እየታገለች ነበረች። ጨለማ እንደነገሰ አይቀርም። እዚያው ወንበራችን ላይ እንዳለን ተሸንፎ ከምስራቅ ለሚመጣው ወጋገን እጅ ሰጠና ነጋ። አሁን ግን ደክሞን ነበር። እናም ትንሽ አረፍ ለማለት በየፊናችን ተፈነገለን።

ከእንቅልፌ ስነቃ መንፈሴ ሁሉ ታድሷል። ከቸሩ ጋር ያሳለፍኩት ጊዜ እጅግ ግሩም ነበር። ብዙ የዘነጋኋቸውን አስታውሼያለሁ። ወደ ምኖርበት ከተማ ስመለስም እንዳቀድኩት ደስ ብሎኝና ፈታ ብዬ ነበር። ጊዜ አላጠፋሁም። መፃፍ ጀመርኩ።

ያኔ አገር በከፍተኛ ማዕበል ትናጥ ነበር ። ቅንጅት በኢትዮጵያውያን ልብ ውስጥ ነግሷል ። በህዝቡ ውስጥም እጅግ መነቃቃትን ፈጥሯል ። ሳልዘገይ “ሞቶ መነሳት” የሚለውን ፅሁፊን ከዋናው ፀሁፊ ቀንጭቤ በማውጣት ወደ ሚዲያ ለቀቀኩት ። በሹክሹክታና በሃሜት የሚነሱ ጉዳዮችን ሁሉ በግልፅ የነካካሁበት ታሪክ ነበር ።

ግና ምን ያደርጋል ... ሁሉንም ሰው በአንድ ጊዜ ማስደሰት አይቻልም ። ዋነኞቹ የአገራችን ደመኞች በግድ የዋጧትን ሃቅ አብረን አንድ እንጀራ ስንበላ ያደግን ፤ ነገር ግን የዘመነኞቹ የሩቅ ዘመዶች ነን ባዮችና “ደም ከውሃ የወፈረባቸው” አብሮ አደገኞችን ለምን እንደዚህ አልክ እያሉ አምባገነን አስነሱ ። ባለ ትላልቅ ሆድ ተከታዮቻቸውም በቀላሉ አምባገነንነትን ተቀላቀሉ ። በድርጊታቸው ብገረምም እውነት ነበርና ያልኩትን እንደወረደ ማለት ነበረብኝ ።

በዘር ተሰባስበው ወንጀል የሚፈፀሙብን ሳያፍሩ ወንጀል የፈፀሙብኝ እነዚህ ዘረኞች ናቸው ብሎ በስማቸው መጥራት ለምን ሊያስወቅስ እንደሚችል አይገባኝም ። ደግነቱ ዛሬ ሁላችንም በአንድ ድምፅ ጭክ ብለን እንናገረው ይዘናል ። እውነት እና ንጋት እያደር ይጠራል ይባል የለ ?

.....” ስትፅፍ እውነት ፃፍ ። በእርግጥ እውነት ስትፅፍና ስትናገር ጠላት ከሩቅ ሳይሆን ከጉያህ ስር ሊፈለፈል ይችላል .... ጨለማውም ቢሆን ያውክሃል ..... ቢሆንም እውነት ከመናገርና ከመፃፍ እንዳትቆጠብ ” .....

የሚለውን የቸሩን የህይወት ፍልስፍና መመሪያዬ አድርጌዋለሁ ።

ሞቶ መነሳት ከሰብዓዊነቱ ባሻገር ፖለቲካዊ ፋይዳው ከፍተኛ ነበር ። ከሰብዓዊነት በመነሳት ሩህሩህ ልባችሁን ለቸራችሁኝ በእጅጉ አድርጌ አመሰግናለሁ ። የፅሁፊ ዓላማ ከንፈር ለማስመጠጥ አልነበረም ፤ ለምናደርገው የነፃነት ትግል የራሱን የጠብታ ኃይል ለመጨመር እንዲረዳ እንጂ ።

እነሆ ዛሬ በዕውኑ ዓለም የምናውቃቸውና ስማቸውን በመሸፈናቸው የተደበቁ የሚመስላቸው

ጨለማውና የጨለማው ሰዎች ተነስተዋል ። በማህበር ስም በሰበሰቡት የኢሜል አድራሻ ማሻማቀቂያ ያሉትን የስም ማጥፋት አለም ላይ እየበተኑ አሉ ። የሁሉም ነገር አድራጊና ፈጣሪም እኛ ነን እያሉ ነው ። በሰው ገድል ጎፈር አጥልቀው በልመና ትከሻቸውን ያደነደኑ ናቸው ። ለማህበር አይደለም ለጉርብትና እንጠየፋቸዋለን ። የሚገርመው እንደ አየር ኃይል ሲመዘኑ ተግባራቸው ከዶሮ ላባ የቀለለና ማንነታቸውን እንኳ በልበ ሙሉነት ለመጥራት አቅሙ የሌላቸው ስልቦች ሲሆኑ በሙያቸውም እዚህ ግባ የማይባሉ ናቸው ። ጥሩነቱ እውነት እና ንጋት እያደር ይጠራልና የከርሞ ሰው ይበለን ።

ቸር እንሰንብት
ጨረስኩ

=====//=====

